

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗΣ ΜΟΥΣΕΙΩΝ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΕΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Αθήνα, 23 Οκτωβρίου 2003
ΑΡΙΘΜ. ΠΡΩΤ.
ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/535/ 56545

Ταχ. Δ/ση : Ερμού 17
Ταχ.Κώδ. : 10186
Πληροφορίες: Αλ. Ξενάκης
Τηλέφωνο : 210 - 32 32 611
FAX : 210 32 40 388

ΚΟΙΝ: 1. Υπηρεσία Εθν.Τυπογραφείου
Τμήμα Δημοσιευτέας Υλης
(με την παράκληση να
δημοσιευθεί στην
Εφημερίδα της Κυβερνήσεως
και να μας αποσταλεί
το ΦΕΚ)
(συν. τοπογραφικό χάρτη
του ΓΕΣ)
2. 1^η Εφορεία Νεωτ. Μνημείων
Λυσίου και Κλεψύδρας 1
Αθήνα 105 55
(συν. τοπογραφικό χάρτη
του ΓΕΣ)

ΘΕΜΑ: Χαρακτηρισμός ως μνημείων όλων των επί μέρους
κτισμάτων, του πρώην Βασιλικού Κτήματος στο Τατόι
Αττικής, και ως ιστορικού τόπου του κεντρικού τμήματος
του παραπάνω Κτήματος, όπως αυτό ορίζεται στο
συνημμένο τοπογραφικό χάρτη του ΓΕΣ

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Εχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις α) Του Ν. 1558/85 «Περί Κυβέρνησης και Κυβερνητικών Οργάνων που δημοσιεύθηκε στο Φ.Ε.Κ. 137/Α/26-7-85». β) του Ν. 3028/02 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς » γ) του Ν. 2039/92 «Περί Κύρωσης της Σύμβασης για την προστασία της αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Ευρώπης Φ.Ε.Κ. 61/Α/13-4--92) δ) του Π. Δ. 941/77 «Περί Οργανισμού του ΥΠ.ΠΕ.»
2. Την Υ.Α ΥΠ.ΠΟ./Γ.ΝΟ.Σ./57631/21-11-97 (Φ.Ε.Κ. 1080/ΤΒ/5-12-97) με την οποία τροποποιείται η παρ 8 του άρθρου 6 της Υ.Α ΥΠ.ΠΟ./Γ.ΝΟ.Σ/49095/30-10-91 (Φ.Ε.Κ. 987/ΤΒ/28-11-91). «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων Υπουργού και δικαιώματος υπογραφής «Με εντολή Υπουργού» στους Γεν. Γραμματείς, Γεν. Διευθυντές και Προϊσταμένους των Δ/σεων, Τμημάτων και Γραφείων της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΥΠ.ΠΟ.
3. Την εισήγηση της 1ης Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων, της Διεύθυνσης Νεώτερης Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς καθώς και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου
4. Την ομόφωνη γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων του ΥΠ.ΠΟ με αριθμό 17/11-9-03

Α Π Ο Φ Α Σ Ι Ζ Ο Υ Μ Ε

- A. Χαρακτηρίζουμε ως μνημεία σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3028/02, όλα τα επί μέρους κτίσματα του πρώην Βασιλικού Κτήματος, στο Τατόϊ Αττικής, διότι διαθέτουν αξιόλογα αρχιτεκτονικά και μορφολογικά στοιχεία, αποτελούν ένα ενιαίο και αδιάσπαστο σύνολο, μίας οργανικής ενότητας, μοναδική σε έκταση για τα ελληνικά δεδομένα και είναι συνδεδεμένα με πρόσωπα (πρώην Βασιλική οικογένεια) κρίσιμα για τη σύγχρονη πολιτική ιστορία του τόπου.
- B. Χαρακτηρίζουμε ως ιστορικό τόπο, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3028/02, το κεντρικό τμήμα του πρώην Βασιλικού Κτήματος στο Τατόϊ Αττικής, όπως αυτό οριοθετείται, από τα παρακάτω σημεία, στο συνημμένο τοπογραφικό χάρτη του Γ.Ε.Σ

Πύλη Βαρυμπόμπης – Κορυφή Λόφου «Μανδριά» - Κάθοδος στο «Ρέμα της Βασιλοπούλας» – Κορυφή του Λόφου, «προβατοκομείο» – Κορυφογραμμή των Λόφων Λιόπεσι – Κιάφα – Κιάφα Θερμή έως την κορυφή της «Μεγάλης Βίγλας» - Υπάρχοντα Ανατολικά όρια του Κτήματος έως τη θέση «Χάνι Κατσιμίδι – Αμαξιτή οδός, έως τη θέση «Πηγή της Πριγκίπισσας Σοφίας» - «Ρέμα της Γκούρας» έως τη θέση «Στρωτό Φελίκι» – Υπάρχοντα Δυτικά όρια του κτήματος,

Το τμήμα αυτό του Κτήματος, είναι άρρηκτα συνδεδεμένο αφ' ενός μεν, με σημαντικά ιστορικά γεγονότα της νεώτερης και σύγχρονης ιστορίας της χώρας, αφ' ετέρου δε, με την ιστορικότητα και την αισθητική του Αττικού τοπίου, καθώς συνθέτει ένα χαρακτηριστικό πυρήνα, περιβαλλοντικού φυσικού, πολιτιστικού και αρχιτεκτονικού συνόλου

Επί πλέον, το τμήμα αυτό περιλαμβάνει κηρυγμένο αρχαιολογικό χώρο. .

Εσωτερική διανομή

1. ΔΙΛΑΠ/Γ/
2. ΔΠΚΑΝΜ (2)
3. Β. Κουβέλη

Ο Υπουργός
Ευάγγελος Βενιζέλος

Ακριβές αντίγραφο
Ο Προϊστάμενος Γραμματείας
Απ. Στάμου

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ

ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΚΤΗΜΑΤΟΣ

ΤΑΤΟΪΟΥ

ΚΑΙΜΑΣ

1

20.000

Δίφτυς: Τίτλος, Σχίσμα, 0 0 0 0

0655 B. Ανατολική - Κ184 pos
Χ1 216 μέτρα 2. -

ΣΥΜΒΟΛΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΑΞΕΙΣ

1. Τίτλος	2. Τίτλος
3. Τίτλος	4. Τίτλος
5. Τίτλος	6. Τίτλος
7. Τίτλος	8. Τίτλος
9. Τίτλος	10. Τίτλος
11. Τίτλος	12. Τίτλος
13. Τίτλος	14. Τίτλος
15. Τίτλος	16. Τίτλος
17. Τίτλος	18. Τίτλος
19. Τίτλος	20. Τίτλος
21. Τίτλος	22. Τίτλος
23. Τίτλος	24. Τίτλος
25. Τίτλος	26. Τίτλος
27. Τίτλος	28. Τίτλος
29. Τίτλος	30. Τίτλος
31. Τίτλος	32. Τίτλος
33. Τίτλος	34. Τίτλος
35. Τίτλος	36. Τίτλος
37. Τίτλος	38. Τίτλος
39. Τίτλος	40. Τίτλος
41. Τίτλος	42. Τίτλος
43. Τίτλος	44. Τίτλος
45. Τίτλος	46. Τίτλος
47. Τίτλος	48. Τίτλος
49. Τίτλος	50. Τίτλος
51. Τίτλος	52. Τίτλος
53. Τίτλος	54. Τίτλος
55. Τίτλος	56. Τίτλος
57. Τίτλος	58. Τίτλος
59. Τίτλος	60. Τίτλος
61. Τίτλος	62. Τίτλος
63. Τίτλος	64. Τίτλος
65. Τίτλος	66. Τίτλος
67. Τίτλος	68. Τίτλος
69. Τίτλος	70. Τίτλος
71. Τίτλος	72. Τίτλος
73. Τίτλος	74. Τίτλος
75. Τίτλος	76. Τίτλος
77. Τίτλος	78. Τίτλος
79. Τίτλος	80. Τίτλος
81. Τίτλος	82. Τίτλος
83. Τίτλος	84. Τίτλος
85. Τίτλος	86. Τίτλος
87. Τίτλος	88. Τίτλος
89. Τίτλος	90. Τίτλος
91. Τίτλος	92. Τίτλος
93. Τίτλος	94. Τίτλος
95. Τίτλος	96. Τίτλος
97. Τίτλος	98. Τίτλος
99. Τίτλος	100. Τίτλος

ΚΑΙΜΑΣ 1:20.000

Αναμνηστική φωτογραφία της πόλης
από το 1920 με κλίμακα 1:10.000 και
χρονότυπο 17.11.1920 (φωτ. από το Αρχείο)

Τσίμης Τσιμής

10 Ιουνίου
2004

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 3/5-2-2004

Αθήνα, Πέμπτη 5 Φεβρουαρίου 2004, στις έξι (6.00) το απόγευμα, στο Αμφιθέατρο του κτιρίου του ΥΠΠΟ, στην οδό Μπουμπουλίνας 20-22, συνεδρίασε το Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων όπως αυτό συστάθηκε με το ν.3028/02 «Περί Οργανισμού του Υπουργείου Πολιτισμού» και συγκροτήθηκε με την ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/Α5/38774/10-7-2002 και τροποποιήθηκε με την ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/Α5/ΠΜΥ/54145/14-10-2003, η οποία τροποποιήθηκε με την ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/Α5/ΠΜΥ/71787/15-12-2003.

Στη Συνεδρίαση παραβρέθηκαν:

1. Λίνα Μενδώνη	Γενική Γραμματέας του ΥΠΠΟ & Πρόεδρος του ΚΣΝΜ
2. Θεόδωρος Θεοφανόπουλος	Νομικός Σύμβουλος του Κράτους στο ΥΠΠΟ
& Προεδρεύων του ΚΣΝΜ (θέματα 1,2)
3. Βασίλειος Χανδακάς	Γενικός Δ/ντης Αναστήλωσης Μουσείων & Τεχνικών Έργων
4. Αλέξανδρος Ξυντάρης	Αρχιτέκτονας, εκπρ. ΥΠΕΧΩΔΕ
5. Ισιδωρος Κακούρης	Δ/ντης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων (θέματα 1-4)
6. Γρηγόρης Ριζόπουλος	Γλύπτης, εκπρ. ΕΕΤΕ
7. Πολυτίμη Σαββίδου	Αρχιτέκτονας - Μηχανικός, εκπρ. ΤΕΕ
8. Παναγιώτης Καρύδης	Πολιτικός Μηχανικός, Καθηγητής Ε.Μ.Π.
9. Μαρία Αποστόλου	Επικουρος Καθηγήτρια Ε.Μ.Π.
10. Γεώργιος Προκοπίου	Επικουρος Καθηγητής Ε.Μ.Π.

Στη Συνεδρίαση αυτή δεν παραβρέθηκαν αν και προσκλήθηκαν με το νόμιμο τρόπο τα μέλη:

Δημ. Παλιούρας και η αναπληρώτρια του Ε. Γατοπούλου, Ε. Καμπούρη και η αναπληρώτρια της Χρ. Τζομπανάκη, Νικ. Χολέβας και ο αναπληρωτής του Δημ. Ζιρώ, Μ. Δανιά και ο αναπληρωτής της Γ. Καρυδάκης, Ν. Ζίας και ο αναπληρωτής του Μ. Παπανικολάου

Εισηγητές στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων ήταν οι:

Μάριος Μιχαηλίδης	Προϊστάμενος του Γ Τμήματος της Δ/σης Αναστήλωσης Νεότερων και Σύγχρονων Μνημείων του ΥΠΠΟ
Δανιήλ Ορφανουδάκης	Αναπληρωτής Προϊστάμενος της ΔΙ.ΝΕ.Σ.Α.Κ. του ΥΠΠΟ
κ. Αντωνόπουλος	Αναπληρωτής Προϊστάμενος της Δ/σης Απαλλοτριώσεων του ΥΠΠΟ

Γραμματείς στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων ήταν οι:

Μαρία Μυστακίδη	Μόνιμη υπάλληλος στο ΥΠ.ΠΟ.
Μαρία Μουλού	Μόνιμη υπάλληλος στο ΥΠ.ΠΟ.

Στο σημείο αυτό προσέρχεται η Πρόεδρος του ΚΣΝΜ Λίνα Μενδώνη, Γενική Γραμματέας του ΥΠΠΟ

ΘΕΜΑ 3 Έγκριση ή μη για άμεσες σωστικές επεμβάσεις σε χαρακτηρισμένα κτίρια του πρώην **Βασιλικού Κτήματος στο Τατόι**

Το Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων αφού έλαβε υπόψη:

1. Το με αρ.πρωτ. ΥΠΠΟ/ΔΑΝΣΜ/189/4-2-2004 έγγραφο της Διεύθυνση Αναστήλωσης Νεότερων και Σύγχρονων Μνημείων του ΥΠΠΟ προς το ΚΣΝΜ
2. Τις φωτογραφίες, τα σχέδια και τα λοιπά έγγραφα του οικείου φακέλου.
3. Τα άρθρα 13,14,15 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.2690/99" (ΦΕΚ 45/1999 τεύχος Α').
4. Το ν.3028/02 "Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς" (ΦΕΚ 153/2002 τεύχος Α')
5. Την εισήγηση του Προϊσταμένου του Γ' Τμ. της Διεύθυνση Αναστήλωσης Νεότερων και Σύγχρονων Μνημείων του ΥΠΠΟ Μαρ.Μιχαηλίδης ο οποίος αναφέρει:

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ – ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΦΘΟΡΩΝ

Όλα τα επιμέρους κτίσματα του πρώην Βασιλικού Κτήματος στο Τατόι Αττικής διαθέτουν αξιόλογα αρχιτεκτονικά και μορφολογικά στοιχεία και αποτελούν ένα ενιαίο και αδιάσπαστο σύνολο, μιας οργανικής ενότητας, μοναδικής σε έκταση για τα ελληνικά δεδομένα. Είναι συνδεδεμένα με πρόσωπα (πρώην Βασιλική οικογένεια) κρίσιμα για την σύγχρονη πολιτική ιστορία του τόπου.

Έπειτα από αυτοψία που έγινε από την Εφορεία Νεότερων Μνημείων Αττικής διαπιστώθηκε ότι τα κτίρια του κτίσματος στο σύνολό τους είναι σε κατάσταση διατήρησης από μέτρια έως κακή.

Στα κτίρια των ανακτόρων, των στάβλων και σε ένα τμήμα του κτιρίου του βουστασίου βρίσκεται αποθηκευμένη η οικοσκευή της πρώην βασιλικής οικογένειας και θα πρέπει να γίνει καταρχήν απολύμανση και απεντόμωση με τη μέθοδο των αερίων όπως ήδη είχε συζητηθεί και αποφασισθεί από τα μέλη της Επιτροπής Διαχείρισης.

Επίσης υπάρχει άμεση ανάγκη καθαρισμού του περιβάλλοντος χώρου (τα δέντρα αποτελούν κίνδυνο και για τα ίδια κτίρια).

Προτείνονται να εγκριθούν οι παρακάτω άμεσες σωστικές επεμβάσεις στο σύνολο των κτιρίων του πρώην Βασιλικού Κτήματος στο Τατόϊ.

- pl and moss;

Investimenti in Ricerca

- το φαγητό
είναι
πιο
τι θυμάμαι
καταρχήν

for
9476/1200

- Esercizio
- confronto
- confronto
- attività statica
- attività dinamica

di bilancio in aspi
 Gruppo economico

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Οι παρακάτω προτάσεις θεωρούμε ότι δεν αλλοιώνουν τη μορφή των κτιρίων. Μετά τα παραπάνω εισηγείται την έγκριση των παραπάνω άμεσων σωστικών επεμβάσεων στα κτίρια του πρώην Βασιλικού Κτήματος στο Τατόϊ, σύμφωνα με τα συνημμένα σχέδια και την εισήγηση της ENM Αττικής με τον όρο η επισκευή των εσωτερικών επιχρισμάτων να γίνει μετά από διερεύνηση για την ύπαρξη ζωγραφικού διακόσμου στο κτίριο από τη Δ/νση Συντήρηση Αρχαιοτήτων του ΥΠΠΟ.

6. Την συζήτηση μεταξύ των μελών του Συμβουλίου, κατά την οποία:

*δίνεται
στον υπεύθυνο / δρ. Ν. Μ.*

Ν. ΜΙΝΩΣ: Από τη Δ/νση Συντήρηση έγινε αυτοψία για τις εξωτερικές επιφάνειες των κτιρίων και το εσωτερικό του στάβλου και του βουστάσιου, στο ανάκτορο δε βρέθηκε διάκοσμος στην εξωτερική επιφάνεια των κτιρίων, ούτε στο εσωτερικό, εκτός από το ανάκτορο που ήταν δύσκολη η πρόσβαση εσωτερικά, υποθέτουν οι συνάδελφοι ότι σώζονται γύψινες ροζέτες, διάκοσμος και πιθανόν να υπάρχει και ζωγραφικός διάκοσμος οπότε, όπως είπε ο κ. Μιχαηλίδης πρέπει, πριν τις εργασίες να προηγηθούν εργασίες διερεύνησης και επίσης μια μέριμνα πρέπει να ληφθεί για τη μαρμάρινη σκάλα, πριν από τις εργασίες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Να πω κι εγώ δυο λόγια, για να βάλουμε ένα πλαίσιο, για να το ξέρει και το Συμβούλιο. Είχαμε άλλωστε πει ότι όταν θα καταστεί δυνατή η καταγραφή των κινητών ευρημάτων που είναι μέσα στο κτίριο του ανακτόρου και στα άλλα κτίσματα, θα επανέλθει το θέμα για να δει κανείς αν πρέπει να κηρύξει και το εσωτερικό των κτιρίων κλπ. Αυτό είχε μείνει ως εκκρεμότητα από την κήρυξη που είχαμε κάνει των 33 κτιρίων, όταν τα κηρύξαμε εξωτερικά, ως μνημεία, μαζί με το σύνολο του κτήματος. Όπως είχα πει και τότε και θα το γνωρίζετε, έχει συγκροτηθεί στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, μια επιτροπή η οποία έχει την ευθύνη τη διαχειριστική των κινητών αντικειμένων που βρίσκονται και φυλάσσονται αυτή τη στιγμή στα 3 κτήματα του κτήματος Τατοΐου.

αίμα

Αυτή η επιτροπή έχει αναλάβει και την καταγραφή και από εκεί και πέρα την πρόταση για το τι θα γίνουν αυτά τα πράγματα. Υπάρχουν πίνακες, οι οποίοι θα πρέπει να πάνε σε κάποια πινακοθήκη, υπάρχουν ορισμένα αρχαία αντικείμενα, τα οποία θα πρέπει να πάνε στο μουσείο, υπάρχει η επίπλωση, την οποία θα πρέπει να δει πλέον η Πολιτεία, πώς θα την αξιοποιήσει, τι θα την κάνει μέσα στο κτήριο αυτό, τι θα γίνει τέλος πάντων.

Έχουν γίνει μακρότατες συζητήσεις, υπάρχουν σκεύη, τραπεζομάντιλα, υπάρχει μια οικοσκευή μεγάλη και ενδιαφέρουσα, πολύ ενδιαφέρουσα. Για αυτά όλα, την ευθύνη αυτή την έχει αναλάβει η συγκεκριμένη επιτροπή υπό Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών.

Πρόσφατα, δηλαδή το Δεκέμβριο, τέθηκε ένα θέμα ότι η επιτροπή αυτή δεν έχει την τεχνογνωσία να αντιμετωπίσει διάφορα θέματα. Έχει μεν την ευθύνη, την διαχειριστική, αλλά δεν έχει την τεχνογνωσία, για να καλύψει τις ανάγκες της καταγραφής και της συντήρησης. Εν τω μεταξύ είχαν κηρυχθεί και τα κελύφη μνημεία, από το Υπουργείο Πολιτισμού.

Εκεί, με πρωτοβουλία, με εντολή του ίδιου του Πρωθυπουργού, έγινε μια διυπουργική επιτροπή, για να καλύψει, για να αντιμετωπίσει αυτές τις ανάγκες. Το Υπουργείο

Είχα

33

Πολιτισμού χρεώθηκε την καταγραφή, σε πρώτη φάση, την καταγραφή όλων των κινητών αντικειμένων.

Έχουν συγκροτηθεί οι επιτροπές, έχουν πλαισιωθεί από νεαρότερο προσωπικό, γιατί οι επιτροπές, δύο ομάδες εργασίας που έχουν συγκροτηθεί είναι από υπαλλήλους του Υπουργείου Πολιτισμού, αρχαιολόγους, συντηρητές, ιστορικούς τέχνης, έχουν πλαισιωθεί και από το ανάλογο προσωπικό και αυτή τη στιγμή, δια των αρμοδίων Δ/σεων του Υπουργείου, τη Δ/ση Συντήρησης κυρίως, και τη Δ/ση Μουσείων, προσπαθούμε να εγκαταστήσουμε τον κατάλληλο εξοπλισμό, ώστε οι άνθρωποι αυτοί να ξεκινήσουν και να δουλεύουν σε αυτό το οποίο γνωρίζει πάρα πολύ καλά το Υπουργείο Πολιτισμού να κάνει, στην καταγραφή των κινητών αντικειμένων.

Από εκεί και πέρα, επειδή ακριβώς εμείς κηρύξαμε ως μνημεία τα κτίρια αυτά, αναλάβαμε, τουλάχιστον μέχρι να γίνουν οι μελέτες οι οποίες θα επιτρέψουν την επισκευή τους, αναλάβαμε την ευθύνη για τα άμεσα σωστικά μέτρα, τα οποία πρέπει να πάρουμε, για να μην προκληθούν μεγαλύτερες ζημιές.

Επισκεφτήκαμε, κι εγώ πήγα και τα είδα αυτά τα πράγματα, κυρίως οι δύο ομάδες εργασίας πηγαίνουν σε τακτά διαστήματα, οι Δ/ντές, οι οποίοι έχουν την ευθύνη, ενεπλάκησαν, ώστε να μπορέσουν να προχωρήσουν αυτά τα πράγματα και βέβαια η Γενική Δ/ση Αναστήλωσης, με την αρμόδια Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων, για να αντιμετωπίσει αυτά τα πρώτα σωστικά μέτρα.

Για λόγους προφανείς, όπως είπα και προηγουμένως, αυτό το πρόγραμμα χρηματοδοτείται από εθνικούς πόρους, από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και στο μέρος που αναλογεί στο Υπουργείο Πολιτισμού και στο κομμάτι που αντιστοιχεί στο ΥΠΕΧΩΔΕ. Γιατί και το ΥΠΕΧΩΔΕ εμπλέκεται, μετέχει στην επιτροπή αυτή, τη διυπουργική, ο Γενικός Γραμματέας του ΥΠΕΧΩΔΕ, ώστε να γίνουν οι απαραίτητες βελτιώσεις και στις οδούς πρόσβασης και στους δρόμους μέσα στο κτήμα. Και κάποια από τα έργα επί των κτιρίων θα αναληφθούν από το ΥΠΕΧΩΔΕ, όπως το βουστάσιο το οποίο είναι ένα κλασικού τύπου κτίριο, που μπορεί να αντιμετωπιστεί, με την επίβλεψη της υπηρεσίας της δικής μας, θα εκτελεστεί ένα μέρος του έργου τουλάχιστον, από το ΥΠΕΧΩΔΕ.

Κάπως έτσι είναι η κατάσταση αυτή και απαντώ με αυτό τον τρόπο και σε ένα γράμμα που πρόσφατα μας είχε στείλει η Ελληνική Εταιρεία, ότι μετά από την κήρυξη το Υπουργείο Πολιτισμού, σας το έχω κοινοποιήσει, το Υπουργείο Πολιτισμού δεν έχει κάνει τίποτα.

Το Υπουργείο Πολιτισμού έχει κάνει και η Πολιτεία έχει κάνει, απλώς αυτά τα πράγματα πρέπει να γίνουν μέσω διαδικασιών για να δρομολογηθούν και να είναι σωστά.

Γ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ: Υπάρχει κάποια αρχική απόφαση για τη χρήση αυτών των κτιρίων; Και ναι μεν το βουστάσιο ή κάποια άλλα μπορούν να αποδοθούν και πάλι. Η μελλοντική χρήση του ανακτόρου; Υπάρχουν σκέψεις;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Υπάρχουν σκέψεις, αλλά δεν υπάρχει απόφαση. Υπάρχουν σκέψεις σε κυβερνητικό επίπεδο, αλλά δεν υπάρχει απόφαση.

Γ. ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΣ: Υπάρχουν φύλακες, έχουν εγκατασταθεί φύλακες;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Υπάρχει κλιμάκιο της αστυνομίας, το οποίο είναι σε 24ωρη βάση και ζει εκεί. Υπάρχει σε πολύ τακτά διαστήματα συνεχής περιπολία.

Σειρά?

7. Το Κεντρικό Συμβούλιο Νεοτέρων Μνημείων, κατόπιν προηγούμενης φανεράς ψηφοφορίας επί του παραπάνω εξεταζομένου θέματος, **γνωμοδοτεί ομόφωνα:**

«Υπέρ της έγκρισης άμεσων σωστικών επεμβάσεων σε χαρακτηρισμένα κτίρια του πρώην Βασιλικού Κτήματος στο Τατόι Αττικής οι οποίες περιλαμβάνουν και το κτίριο του βουστασίου, σύμφωνα με τα σχέδια και την πρόταση της Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων Αττικής και την εισήγηση της ΔΑΝΣΜ.

Επίσης θα γίνει στο ανάκτορο διερεύνηση τοιχογραφιών και μελέτη της μαρμάρινης σκάλας & θα υποβληθεί για έγκριση στο Συμβούλιο από τη Δ/ση Συντήρησης Αρχαίων και Νεότερων Μνημείων».

3/5.2.04

7.6.04
μμ

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 3/5-2-2004

Αθήνα, Πέμπτη 5 Φεβρουαρίου 2004, στις έξι (6.00) το απόγευμα, στο Αμφιθέατρο του κτιρίου του ΥΠΠΟ, στην οδό Μπουμπουλίνας 20-22, συνεδρίασε το Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων όπως αυτό συστάθηκε με το ν.3028/02 «Περί Οργανισμού του Υπουργείου Πολιτισμού» και συγκροτήθηκε με την ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/Α5/38774/10-7-2002 και τροποποιήθηκε με την ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/Α5/ΠΜΥ/54145/14-10-2003, η οποία τροποποιήθηκε με την ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/Α5/ΠΜΥ/71787/15-12-2003.

Στη Συνεδρίαση παραβρέθηκαν:

1.Λίνα Μενδώνη	Γενική Γραμματέας του ΥΠΠΟ & Πρόεδρος του ΚΣΝΜ
2.Θεόδωρος Θεοφανόπουλος	Νομικός Σύμβουλος του Κράτους στο ΥΠΠΟ
& Προεδρεύων του ΚΣΝΜ (θέματα 1,2)
3.Βασίλειος Χανδακός	Γενικός Δ/ντης Αναστήλωσης Μουσείων & Τεχνικών Έργων
4.Αλέξανδρος Ξυντάρης	Αρχιτέκτονας, εκπρ. ΥΠΕΧΩΔΕ
5.Ισιδωρος Κακούρης	Δ/ντής Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων (θέματα 1-4)
6.Γρηγόρης Ριζόπουλος	Γλύπτης, εκπρ. ΕΕΤΕ
7.Πολυτίμη Σαββίδου	Αρχιτέκτονας – Μηχανικός, εκπρ. ΤΕΕ
8. Παναγιώτης Καρύδης	Πολιτικός Μηχανικός, Καθηγητής Ε.Μ.Π.
9. Μαρία Αποστόλου	Επίκουρος Καθηγήτρια Ε.Μ.Π.
10. Γεώργιος Προκοπίου	Επίκουρος Καθηγητής Ε.Μ.Π.

Στη Συνεδρίαση αυτή δεν παραβρέθηκαν αν και προσκλήθηκαν με το νόμιμο τρόπο τα μέλη:

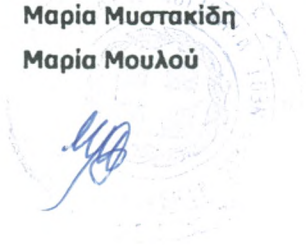
Δημ.Παλιούρας και η αναπληρώριά του Ε.Γατοπούλου, Ε.Καμπούρη και η αναπληρώριά της Χρ.Τζορμπανάκη, Νικ.Χολέβας και ο αναπληρωτής του Δημ.Ζιρώ, Μ.Δανιά και ο αναπληρωτής της Γ.Καρυδάκης, Ν.Ζίας και ο αναπληρωτής του Μ.Παπανικολάου

Εισηγητές στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων ήταν οι:

Μάριος Μιχαηλίδης	Προϊστάμενος του Γ Τμήματος της Δ/σης Αναστήλωσης Νεότερων και Σύγχρονων Μνημείων του ΥΠΠΟ
Δανιήλ Ορφανουδάκης	Αναπληρωτής Προϊστάμενος της ΔΙ.ΝΕ.Σ.Α.Κ. του ΥΠΠΟ
κ.Αντωνόπουλος	Αναπληρωτής Προϊστάμενος της Δ/σης Απαλλοτριώσεων του ΥΠΠΟ

Γραμματείς στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων ήταν οι:

Μαρία Μυστακίδη	Μόνιμη υπάλληλος στο ΥΠ.ΠΟ.
Μαρία Μουλού	Μόνιμη υπάλληλος στο ΥΠ.ΠΟ.

Στο σημείο αυτό προσέρχεται η Πρόεδρος του ΚΣΝΜ Λίνα Μενδώνη, Γενική Γραμματέας του ΥΠΠΟ

ΘΕΜΑ 3 Έγκριση ή μη για άμεσες σωστικές επεμβάσεις σε χαρακτηρισμένα κτίρια του πρώην **Βασιλικού Κτήματος** στο **Τατόϊ**

Το Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων αφού έλαβε υπόψη:

1. Το με αρ.πρωτ. ΥΠΠΟ/ΔΑΝΣΜ/189/4-2-2004 έγγραφο της Διεύθυνση Αναστήλωσης Νεότερων και Σύγχρονων Μνημείων του ΥΠΠΟ προς το ΚΣΝΜ
2. Τις φωτογραφίες, τα σχέδια και τα λοιπά έγγραφα του οικείου φακέλου.
3. Τα άρθρα 13,14,15 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.2690/99" (ΦΕΚ 45/1999 τεύχος Α').
4. Το ν.3028/02 "Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς" (ΦΕΚ 153/2002 τεύχος Α')
5. Την εισήγηση του Προϊσταμένου του Γ' Τμ. της Διεύθυνση Αναστήλωσης Νεότερων και Σύγχρονων Μνημείων του ΥΠΠΟ Μαρ.Μιχαηλίδης ο οποίος αναφέρει:

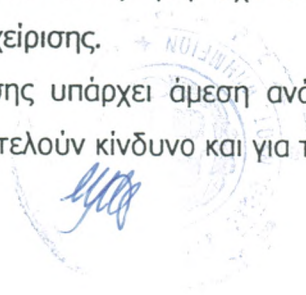
ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ – ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΦΘΟΡΩΝ

Όλα τα επιμέρους κτίσματα του πρώην Βασιλικού Κτήματος στο Τατόϊ Αττικής διαθέτουν αξιόλογα αρχιτεκτονικά και μορφολογικά στοιχεία και αποτελούν ένα ενιαίο και αδιάσπαστο σύνολο, μιας οργανικής ενότητας, μοναδικής σε έκταση για τα ελληνικά δεδομένα. Είναι συνδεδεμένα με πρόσωπα (πρώην Βασιλική οικογένεια) κρίσιμα για την σύγχρονη πολιτική ιστορία του τόπου.

Έπειτα από αυτοψία που έγινε από την Εφορεία Νεότερων Μνημείων Αττικής διαπιστώθηκε ότι τα κτίρια του κτίσματος στο σύνολό τους είναι σε κατάσταση διατήρησης από μέτρια έως κακή.

Στα κτίρια των ανακτόρων, των στάβλων και σε ένα τμήμα του κτιρίου του βουστασίου βρίσκεται αποθηκευμένη η οικοσκευή της πρώην βασιλικής οικογένειας και θα πρέπει να γίνει καταρχήν απολύμανση και απεντόμωση με τη μέθοδο των αερίων όπως ήδη είχε συζητηθεί και αποφασισθεί από τα μέλη της Επιτροπής Διαχείρισης.

Επίσης υπάρχει άμεση ανάγκη καθαρισμού του περιβάλλοντος χώρου (τα δέντρα αποτελούν κίνδυνο και για τα ίδια κτίρια).

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

Προτείνονται να εγκριθούν οι παρακάτω άμεσες σωστικές επεμβάσεις στο σύνολο των κτιρίων του πρώην Βασιλικού Κτήματος στο Τατόι.

- 1) Για το κτίριο των ανακτόρων (Α1) στο τμήμα της στέγης που έχει καταρρεύσει προτείνεται για γίνει προσωρινή επικάλυψη της επιφάνειας της στέγης με θερμοκοιλούμενη μεμβράνη από PVC ή EPDM γιατί η μεταφορά των αντικειμένων που βρίσκονται στο κτίριο είναι προς το παρόν αδύνατη. Επίσης θα τοποθετηθούν ικριώματα στο σύνολο του κτιρίου.
- 2) Για το κτίριο του παλιού στάβλου (Γγ1) προτείνεται η στεγανοποίηση της στέγης (προεργασία εξομάλυνσης σκυροδέματος, τοποθέτηση ασφαλτόπανου βαρέος τύπου).
- 3) Για το κτίριο του γαλακτοκομείου (Γδ1) προτείνεται η προστασία των ανοιγμάτων από τις καιρικές συνθήκες με τοποθέτηση πλεξιγκλάς ή διάφανου πολυκαρβονικού υλικού στα ανοίγματα ή αντικατάστασή τους αν χρειαστεί.
- 4) Για το κτίριο της Αστυνομίας (Γβ4) να επισκευαστεί η στέγη και τα επιχρίσματα και να γίνει στεγάνωση της πλάγιας όψης, καθώς και η κατασκευή προσωρινών χώρων υγιεινής για τους υπηρετούντες αστυνομικούς, πρόταση η οποία εξετάζεται σήμερα και θα επανέλθει στο Συμβούλιο (ΚΣΝΜ) ολοκληρωμένη με την ακριβή θέση των WC στο χώρο.
- 5) Για το φυλάκιο (Β4) προτείνεται η επισκευή της στέγης και των ξύλινων κουφωμάτων του.

Στα κτίρια (Γβ4) και (Β4) θα γίνει αντικατάσταση των φθαρμένων ξύλινων ζευκτών των στεγών και της επικεράμωσης από γαλλικού τύπου κεραμίδια.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Οι παρακάτω προτάσεις θεωρούμε ότι δεν αλλοιώνουν τη μορφή των κτιρίων. Μετά τα παραπάνω εισηγείται την έγκριση των παραπάνω άμεσων σωστικών επεμβάσεων στα κτίρια του πρώην Βασιλικού Κτήματος στο Τατόι, σύμφωνα με τα συνημμένα σχέδια και την εισήγηση της ΕΝΜ Αττικής με τον όρο η επισκευή των εσωτερικών επιχρισμάτων να γίνει μετά από διερεύνηση για την ύπαρξη ζωγραφικού διακόσμου στο κτίριο από τη Δ/νση Συντήρηση Αρχαιοτήτων του ΥΠΠΟ.

6. Την συζήτηση μεταξύ των μελών του Συμβουλίου, κατά την οποία:

N. ΜΙΝΩΣ: Από τη Δ/νση Συντήρηση έγινε αυτοψία για τις εξωτερικές επιφάνειες των κτιρίων και το εσωτερικό του στάβλου και του βουστάσιου, στο ανάκτορο δε βρέθηκε διάκοσμος στην εξωτερική επιφάνεια των κτιρίων, ούτε στο εσωτερικό, εκτός από το ανάκτορο που ήταν δύσκολη η πρόσβαση εσωτερικά, υποθέτουν οι συνάδελφοι ότι σώζονται γύψινες ροζέτες, διάκοσμος και πιθανόν να υπάρχει και ζωγραφικός διάκοσμος οπότε, όπως είπε ο κ. Μιχαηλίδης πρέπει, πριν τις εργασίες να προηγηθούν εργασίες διερεύνησης και επίσης μια μέριμνα πρέπει να ληφθεί για τη μαρμάρινη σκάλα, πριν από τις εργασίες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Να πω κι εγώ δυο λόγια, για να βάλουμε ένα πλαίσιο, για να το ξέρει και το Συμβούλιο. Είχαμε άλλωστε πει ότι όταν θα καταστεί δυνατή η καταγραφή των κινητών ευρημάτων που είναι μέσα στο κτίριο του ανακτόρου και στα άλλα κτίσματα, θα επανέλθει το θέμα για να δει κανείς αν πρέπει να κηρύξει και το εσωτερικό των κτιρίων κλπ. Αυτό είχε μείνει ως εκκρεμότητα από την κήρυξη που είχαμε κάνει των 33 κτιρίων, όταν τα κηρύξαμε εξωτερικά, ως μνημεία, μαζί με το σύνολο του κτήματος. Όπως είχα πει και τότε και θα το γνωρίζετε, έχει συγκροτηθεί στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, μια επιτροπή η οποία έχει την ευθύνη τη διαχειριστική των κινητών αντικειμένων που βρίσκονται και φυλάσσονται αυτή τη στιγμή στα 3 κτήματα του κτήματος Τατοΐου.

Αυτή η επιτροπή έχει αναλάβει και την καταγραφή και από εκεί και πέρα την πρόταση για το τι θα γίνουν αυτά τα πράγματα. Υπάρχουν πίνακες, οι οποίοι θα πρέπει να πάνε σε κάποια πινακοθήκη, υπάρχουν ορισμένα αρχαία αντικείμενα, τα οποία θα πρέπει να πάνε στο μουσείο, υπάρχει η επίπλωση, την οποία θα πρέπει να δει πλέον η Πολιτεία, πώς θα την αξιοποιήσει, τι θα την κάνει μέσα στο κτήμα αυτό, τι θα γίνει τέλος πάντων.

Έχουν γίνει μακρότατες συζητήσεις, υπάρχουν σκεύη, τραπεζομάντιλα, υπάρχει μια οικοσκευή μεγάλη και ενδιαφέρουσα, πολύ ενδιαφέρουσα. Για αυτά όλα, την ευθύνη αυτή την έχει αναλάβει η συγκεκριμένη επιτροπή υπό Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών.

Πρόσφατα, δηλαδή το Δεκέμβριο, τέθηκε ένα θέμα ότι η επιτροπή αυτή δεν έχει την τεχνογνωσία να αντιμετωπίσει διάφορα θέματα. Έχει μεν την ευθύνη, την διαχειριστική, αλλά δεν έχει την τεχνογνωσία, για να καλύψει τις ανάγκες της καταγραφής και της συντήρησης. Εν τω μεταξύ είχαν κηρυχθεί και τα κελύφη μνημεία, από το Υπουργείο Πολιτισμού.

Εκεί, με πρωτοβουλία, με εντολή του ίδιου του Πρωθυπουργού, έγινε μια διυπουργική επιτροπή, για να καλύψει, για να αντιμετωπίσει αυτές τις ανάγκες. Το Υπουργείο

Πολιτισμού χρεώθηκε την καταγραφή, σε πρώτη φάση, την καταγραφή όλων των κινητών αντικειμένων.

Έχουν συγκροτηθεί οι επιτροπές, έχουν πλαισιωθεί από νεαρότερο προσωπικό, γιατί οι επιτροπές, δύο ομάδες εργασίας που έχουν συγκροτηθεί είναι από υπαλλήλους του Υπουργείου Πολιτισμού, αρχαιολόγους, συντηρητές, ιστορικούς τέχνης, έχουν πλαισιωθεί και από το ανάλογο προσωπικό και αυτή τη στιγμή, δια των αρμοδίων Δ/νσεων του Υπουργείου, τη Δ/νση Συντήρησης κυρίως, και τη Δ/νση Μουσείων, προσπαθούμε να εγκαταστήσουμε τον κατάλληλο εξοπλισμό, ώστε οι άνθρωποι αυτοί να ξεκινήσουν και να δουλεύουν σε αυτό το οποίο γνωρίζει πάρα πολύ καλά το Υπουργείο Πολιτισμού να κάνει, στην καταγραφή των κινητών αντικειμένων.

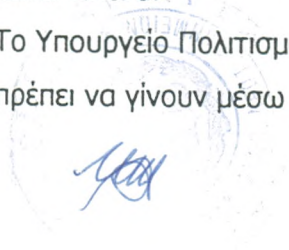
Από εκεί και πέρα, επειδή ακριβώς εμείς κηρύξαμε ως μνημεία τα κτίρια αυτά, αναλάβαμε, τουλάχιστον μέχρι να γίνουν οι μελέτες οι οποίες θα επιτρέψουν την επισκευή τους, αναλάβαμε την ευθύνη για τα άμεσα σωστικά μέτρα, τα οποία πρέπει να πάρουμε, για να μην προκληθούν μεγαλύτερες ζημιές.

Επισκεφτήκαμε, κι εγώ πήγα και τα είδα αυτά τα πράγματα, κυρίως οι δύο ομάδες εργασίας πηγαίνουν σε τακτά διαστήματα, οι Δ/ντές, οι οποίοι έχουν την ευθύνη, ενεπλάκησαν, ώστε να μπορέσουν να προχωρήσουν αυτά τα πράγματα και βέβαια η Γενική Δ/νση Αναστήλωσης, με την αρμόδια Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων, για να αντιμετωπίσει αυτά τα πρώτα σωστικά μέτρα.

Για λόγους προφανείς, όπως είπα και προηγουμένως, αυτό το πρόγραμμα χρηματοδοτείται από εθνικούς πόρους, από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και στο μέρος που αναλογεί στο Υπουργείο Πολιτισμού και στο κομμάτι που αντιστοιχεί στο ΥΠΕΧΩΔΕ. Γιατί και το ΥΠΕΧΩΔΕ εμπλέκεται, μετέχει στην επιτροπή αυτή, τη διυπουργική, ο Γενικός Γραμματέας του ΥΠΕΧΩΔΕ, ώστε να γίνουν οι απαραίτητες βελτιώσεις και στις οδούς πρόσβασης και στους δρόμους μέσα στο κτήριο. Και κάποια από τα έργα επί των κτιρίων θα αναληφθούν από το ΥΠΕΧΩΔΕ, όπως το βουστάσιο το οποίο είναι ένα κλασικού τύπου κτίριο, που μπορεί να αντιμετωπιστεί, με την επίβλεψη της υπηρεσίας της δικής μας, θα εκτελεστεί ένα μέρος του έργου τουλάχιστον, από το ΥΠΕΧΩΔΕ.

Κάπως έτσι είναι η κατάσταση αυτή και απαντώ με αυτό τον τρόπο και σε ένα γράμμα που πρόσφατα μας είχε στείλει η Ελληνική Εταιρεία, ότι μετά από την κήρυξη το Υπουργείο Πολιτισμού, σας το έχω κοινοποιήσει, το Υπουργείο Πολιτισμού δεν έχει κάνει τίποτα.

Το Υπουργείο Πολιτισμού έχει κάνει και η Πολιτεία έχει κάνει, απλώς αυτά τα πράγματα πρέπει να γίνουν μέσω διαδικασιών για να δρομολογηθούν και να είναι σωστά.

Γ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ: Υπάρχει κάποια αρχική απόφαση για τη χρήση αυτών των κτιρίων; Και ναι μεν το βουστάσιο ή κάποια άλλα μπορούν να αποδοθούν και πάλι. Η μελλοντική χρήση του ανακτόρου; Υπάρχουν σκέψεις;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Υπάρχουν σκέψεις, αλλά δεν υπάρχει απόφαση. Υπάρχουν σκέψεις σε κυβερνητικό επίπεδο, αλλά δεν υπάρχει απόφαση.

Γ. ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΣ: Υπάρχουν φύλακες, έχουν εγκατασταθεί φύλακες;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Υπάρχει κλιμάκιο της αστυνομίας, το οποίο είναι σε 24ωρη βάση και ζει εκεί. Υπάρχει σε πολύ τακτά διαστήματα συνεχής περιπολία.

7. Το Κεντρικό Συμβούλιο Νεοτέρων Μνημείων, κατόπιν προηγούμενης φανεράς ψηφοφορίας επί του παραπάνω εξεταζομένου θέματος, **γνωμοδοτεί ομόφωνα:**

«Υπέρ της έγκρισης άμεσων σωστικών επεμβάσεων σε χαρακτηρισμένα κτίρια του πρώην Βασιλικού Κτήματος στο Τατόϊ Αττικής οι οποίες περιλαμβάνουν και το κτίριο του βουστασίου, σύμφωνα με τα σχέδια και την πρόταση της Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων Αττικής και την εισήγηση της ΔΑΝΣΜ.

Επίσης θα γίνει στο ανάκτορο διερεύνηση τοιχογραφιών και μελέτη της μαρμάρινης σκάλας & θα υποβληθεί για έγκριση στο Συμβούλιο από τη Δ/ση Συντήρησης Αρχαίων και Νεότερων Μνημείων».

